

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงานในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ชุดกิจกรรม ดังนี้

1. ชุดกิจกรรม
 - 1.1 ความหมายของชุดกิจกรรม
 - 1.2 คุณค่าและประโยชน์ของชุดกิจกรรม
 - 1.3 ประเภทของชุดกิจกรรม
 - 1.4 องค์ประกอบของชุดกิจกรรม
 - 1.5 การสร้างชุดกิจกรรม
2. ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เรื่องการผลิตสินค้าและบริการ
3. นักเรียน
4. โรงเรียน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ชุดกิจกรรม

ความหมายของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรม มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น ชุดการสอน ชุดการเรียนสำเร็จรูป ชุดการเรียนด้วยตนเอง ชุดกิจกรรม ซึ่งเป็นชุดของสื่อประสมที่จัดทำขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ สำหรับคำกล่าวในที่นี้จะหมายถึง ชุดกิจกรรม

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายชุดกิจกรรมไว้หลายท่าน ดังนี้

ปริญญ์ พวงนัคดา (2544 , หน้า 5) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม หมายถึง ชุดของสื่อการสอนหลาย ๆ ชนิดที่นำมาใช้ร่วมกันในเนื้อหาเดียวกัน วัตถุประสงค์เดียวกัน โดยที่สื่อแต่ละชนิดทำหน้าที่ต่างกัน คือ บางชนิดใช้เร้าความสนใจ บางชนิดใช้เสนอเนื้อหาข้อเท็จจริง บางชนิดใช้เพื่อส่งเสริมสนับสนุน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เมื่อนำสื่อแต่ละชนิดมาใช้ให้สัมพันธ์กัน

บุญชม ศรีสะอาด (2541, หน้า 95 – 96) กล่าวว่า ชุดการสอนหรือชุดกิจกรรม (Instructional Package) คือ สื่อการเรียนหลายอย่างประกอบกันจัดเข้าไว้เป็นชุด (Package) เรียกว่า สื่อประสม (Multi - Media) เพื่อมุ่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนอกจากจะใช้ สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วยังใช้ประกอบการสอนแบบอื่น เช่น ประกอบการบรรยาย การเรียนเป็นกลุ่มย่อย

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542, หน้า 91) ได้กล่าวถึงชุดกิจกรรม ว่าเป็นชุดการเรียนการสอนที่ ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยจะจัดเนื้อหาและประสบการณ์ที่ต้องการ พัฒนา ประกอบไปด้วยหน่วยการเรียนรู้ จัดเป็นชุด ๆ แล้วแต่ผู้สร้างจะทำขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียน ได้รับความรู้ที่มีประสิทธิภาพและยังช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจพร้อมที่จะสอนอีกด้วย

กรองกาญจน์ อรุณรัตน์ (2536 , หน้า 265) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม คือ ชุดของโปรแกรมสื่อ ประสมที่มีการนำวิธีการจัดระบบมาใช้ในการนำเสนอเนื้อหา และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความสามารถอัตราในการเรียนและรูปแบบการเรียนรู้ของ นักเรียนแต่ละคน

ประพฤติ ศิลพิพัฒน์ (2540 , หน้า 21) ได้ให้ความหมายของชุดการเรียนการสอนหรือ ชุดกิจกรรม ว่าเป็นสื่อที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง มีการจัดสื่อไว้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจเรียนตลอดเวลา ทำให้เกิดทักษะในการแสวงหาความรู้

นิภา เพชรสม และคณะวิจัยของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี (2545 , หน้า 28) ยังกล่าวว่า ชุดกิจกรรมเป็นการนำสื่อหลาย ๆ อย่างในรูปของสื่อประสม เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษา ด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่ม ตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในชุดและตามความสามารถของนักเรียนแต่ละคน ผู้สอน

เป็นผู้อำนวยความสะดวก และให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรม ทำให้นักเรียนสามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมาย

สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามขั้นตอนที่ระบุไว้และตามความสามารถของรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคนโดยมีเนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผล รวมไว้ด้วยกัน มีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก คอยให้คำปรึกษา เมื่อนักเรียนเกิดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรมนั้น

คุณค่าและประโยชน์ของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมที่ผ่านการทดลอง และได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วสามารถส่งเสริมคุณภาพ การจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น ปริญญา พวงนาคดา (2544 , หน้า 11) ได้สรุปประโยชน์ของ ชุดกิจกรรม ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน ได้แจ่มกระจ่างยิ่งขึ้น
2. ช่วยลดภาระผู้สอน เพราะมีการจัดเตรียมลำดับขั้นเรียบร้อยแล้ว
3. ช่วยในการสอนนักเรียนที่มีความสามารถหรือความสนใจแตกต่างกัน
4. ช่วยรักษามาตรฐานการเรียนรู้ เพราะนักเรียนจากชุดกิจกรรมจะได้รับความรู้ ในมาตรฐานเดียวกัน
5. มีการวัดและการประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ สร้างทัศนคติที่ดีต่อ การเรียนรู้แก่นักเรียน
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกฝนการตัดสินใจ และแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง
7. มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
8. ใช้ได้กับทุกระดับการศึกษา
9. ได้รับความสนใจของนักเรียนได้ จากสื่อที่หลากหลาย

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523, หน้า 494) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมเป็นสื่อการสอนที่มีคุณค่าต่อ ระบบการสอนเพราะเป็นตัวช่วยให้เกิดการถ่ายทอดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

สรุปชุดกิจกรรมมีคุณค่าและประโยชน์ คือ ช่วยลดภาระการเรียนการสอนของครูผู้สอน นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น และมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง มีคุณค่าต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้เกิดการถ่ายทอดการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ

ประเภทของชุดกิจกรรม

นิภา เพชรสม คณะวิจัยของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี (2545 , หน้า 31) ได้จัดประเภทของชุดกิจกรรมเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมประกอบคำบรรยาย เป็นชุดกิจกรรมที่กำหนดกิจกรรมและสื่อการสอนให้ครู ได้ใช้ประกอบคำบรรยาย เพื่อเปลี่ยนบทบาทของครูให้พุดน้อยลงและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น เรียกว่า ชุดการสอนสำหรับครูจะมีเนื้อหาอย่างเดียวโดยแบ่งเป็นหัวข้อที่จะบรรยายและประกอบกิจกรรมได้ตามลำดับขั้น สื่ออาจเป็นแผ่นคำสอน แผนภูมิ แผ่นภาพ สไลด์ ประกอบเสียง บรรยายในเทป ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้อธิบายปัญหาตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้

2. ชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมกลุ่ม ยึดระบบการผลิตสื่อการสอนตามหน่วยและหัวเรื่องที่จะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกันในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน ชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมกลุ่ม ประกอบด้วยชุดย่อยตามจำนวนศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์มีสื่อหรือบทเรียนครบตามจำนวนนักเรียนในกิจกรรมนั้น ๆ สื่อที่ใช้จัดไว้ในรูปสื่อประสมอาจเป็นสื่อรายบุคคล หรือสื่อสำหรับกลุ่มที่เรียนทั้งศูนย์จะใช้ร่วมกันได้ นักเรียนที่เรียนจากชุดกิจกรรมต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มแรกเท่านั้น หลังจากนั้นนักเรียนสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ระหว่างประกอบกิจกรรมหากมีปัญหาสามารถซักถามครูได้

3. ชุดกิจกรรมเป็นรายบุคคลเป็นชุดกิจกรรมที่จัดระบบขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนด้วยตนเองตามลำดับขั้นที่ระบุไว้ เมื่อมีปัญหาระหว่างเรียน นักเรียนสามารถปรึกษากันได้ผู้สอนก็พร้อมที่จะให้การช่วยเหลือทันทีในฐานะผู้ประสานงาน ชุดกิจกรรมรายบุคคลสามารถฝึกฝนและส่งเสริมนิสัยของนักเรียนในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเป็นอย่างดี

ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี (2545, หน้า 59) ได้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมได้ดังนี้

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self study package) คือ ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนนำไปศึกษาดูด้วยตนเอง โดยไม่มีครูเป็นผู้สอน

2. ชุดการเรียนการสอน คือ ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้น โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

จากประเภทของชุดกิจกรรมที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ ชุดกิจกรรมที่นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล และชุดกิจกรรมประกอบคำบรรยายที่ครูเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับนักเรียน

องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรม เป็นนวัตกรรมทางการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากชุดกิจกรรมสามารถพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของนักเรียนทองเลิศ บุญเชิด (2541, หน้า 66) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ชื่อกิจกรรม เป็นส่วนที่ระบุเลขที่ของกิจกรรมและชื่อกิจกรรม
2. คำชี้แจง เป็นส่วนที่อธิบายความมุ่งหมายหลักของกิจกรรมและลักษณะของการจัดกิจกรรมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้
3. จุดมุ่งหมาย เป็นส่วนที่ระบุจุดมุ่งหมายที่สำคัญของกิจกรรม
 - 3.1 จุดมุ่งหมายทั่วไป เป็นส่วนที่บอกจุดมุ่งหมายทั่วไปของการจัดกิจกรรม
 - 3.2 จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เป็นส่วนที่ระบุพฤติกรรมที่นักเรียนต้องทำ เพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายของกิจกรรม
4. สาระสำคัญ เป็นส่วนที่ระบุเนื้อหาของกิจกรรมเพื่ออธิบายให้ครูทราบว่าอะไรเป็นส่วนสำคัญที่จัดให้กับนักเรียน
5. เวลาที่ใช้ เป็นส่วนที่ระบุเวลาในการดำเนินกิจกรรม
6. สื่อเป็นส่วนที่ระบุถึงวัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้ครูทราบว่า จะต้องเตรียมอะไรบ้างในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง
7. การดำเนินกิจกรรม เป็นส่วนที่ระบุขั้นตอนการทำกิจกรรม ดังนี้
 - 7.1 ขั้นนำ เป็นส่วนที่ครูเตรียมความพร้อมของนักเรียน
 - 7.2 ขั้นดำเนินกิจกรรม เป็นส่วนที่ให้ความรู้ และสาธิตประกอบการบรรยายและให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม
 - 7.3 ขั้นสรุป เป็นส่วนที่ครูและนักเรียนได้ช่วยกันรวบรวมข้อมูลความรู้จากขั้นดำเนินกิจกรรมมาสรุปเพื่อให้ได้สาระสำคัญในการทำกิจกรรม
 - 7.4 ขั้นประเมินผล เป็นส่วนที่ครูต้องการตรวจสอบว่าเมื่อจบกิจกรรมแต่ละกิจกรรมแล้วนักเรียนสามารถทำกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่
8. เอกสารประกอบการทำกิจกรรม เป็นส่วนที่ให้ตัวอย่างเอกสารไว้สำหรับให้นักเรียนปฏิบัติ เรียกเอกสารนี้ว่า เอกสารสำหรับนักเรียน
9. ภาคผนวก เป็นส่วนที่ให้คำเฉลยของแบบฝึกหัด และข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับครูเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรม

บุญเกื้อ ควรรหาเวช (2542, หน้า 95-97) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญภายในชุดกิจกรรม สามารถจำแนกออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับผู้สอนหรือผู้เรียนตามแต่ละชนิดของชุดกิจกรรม

2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ เป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

3. เนื้อหาสาระและสื่อ เป็นสื่อการสอนต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดกิจกรรม ตามบัตรคำที่กำหนดไว้

4. แบบประเมินผล เป็นแบบประเมินผลที่อยู่ในชุดกิจกรรม อาจจะเป็นแบบฝึกหัด ให้เติมคำในช่องว่าง เลือกคำตอบที่ถูก จับคู่ ดูผลจากการทดลองหรือให้ทำกิจกรรม เป็นต้น จากการศึกษา องค์ประกอบที่สำคัญภายในชุดกิจกรรมของนักการศึกษาหลายท่าน สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ชื่อชุดกิจกรรม เป็นส่วนที่บอกเรื่องที่จะเรียนรู้

2. สาระสำคัญของชุดกิจกรรม เป็นส่วนที่บอกสาระการเรียนรู้ มาตรฐาน/ตัวชี้วัด รูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้

3. คำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรม เป็นส่วนที่บอกขั้นตอนในการใช้ชุดกิจกรรม และบอกสื่อการเรียนการสอน

4. เนื้อหาที่ใช้ประกอบการเรียนรู้

5. กิจกรรมที่ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนด

6. การวัดและประเมินผล

การสร้างชุดกิจกรรม

1. หลักการสร้างชุดกิจกรรม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534, หน้า 33) ได้กล่าวถึง หลักการสร้างชุดกิจกรรม ดังนี้

1. มีกิจกรรมสอนให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและมีกิจกรรมฝึกทักษะตามกระบวนการที่นักเรียนได้เรียนไปแล้ว

2. เนื้อหาสาระและวิธีการในกิจกรรมควรสนองตอบความแตกต่างของนักเรียน

3. ชุดกิจกรรมแต่ละชุดควรมีลักษณะเบ็ดเสร็จในตัวเอง กล่าวคือ สามารถนำไปใช้สอนและฝึกในแต่ละครั้ง โดยไม่จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับการเรียนการสอนในครั้งอื่น ๆ

4. ชุดกิจกรรมแต่ละชุดควรมีการจัดระบบในการนำไปใช้ให้เหมาะสม เพื่อช่วยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากสิ่งใดก็ตามที่ได้คิดขึ้นดีแล้ว แต่หากการนำไปใช้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ก็จะทำให้เกิดผลเสียได้

สุรางค์ รมหิรัญ (2547, หน้า 34) กล่าวว่า การสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้ดีจากการศึกษาชุดกิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ การค้นพบด้วยตนเอง การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ให้นักเรียนของครูผู้สอน การฝึกทักษะนักเรียนจากแบบฝึกปฏิบัติ การทำงานร่วมกัน และเกิดทักษะในการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ขั้นตอนในการสร้างชุดกิจกรรม

วิชัย วงศ์ใหญ่ (2537, หน้า 189 – 192) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างชุดกิจกรรมไว้ 10 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาเนื้อหาสาระของวิชาทั้งหมดอย่างละเอียดว่า สิ่งที่จะนำมาเป็นชุดกิจกรรมนั้นมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้อะไรกับนักเรียน นำมาวิเคราะห์แบ่งเป็นหน่วยแต่ละหน่วยจะมีหัวข้อย่อย ควรเรียงลำดับตามขั้นตอนของความรู้และลักษณะธรรมชาติของวิชานั้น
2. เมื่อศึกษาเนื้อหาสาระและแบ่งหน่วยการเรียนรู้แล้วพิจารณาว่าผู้เรียนคือใคร จะให้ทำอะไรแก่ผู้เรียน จะทำได้กิจกรรมอย่างไร จะทำได้ได้อย่างไร เพื่อเป็นเกณฑ์กำหนดการเรียนรู้
3. กำหนดหน่วยการเรียนรู้ ประมาณเนื้อหาสาระว่าจะถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้ตามกำหนดหน่วยการเรียนรู้ที่น่าสนใจให้แก่ผู้เรียน หาสื่อการเรียนรู้ได้ง่าย โดยศึกษาหลักการความคิดรวบยอด พยายามดึงเอาแกนหลักการเรียนรู้ออกมาให้ได้
4. กำหนดความคิดรวบยอด ต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยการสรุปหลักการเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. จุดประสงค์การเรียนรู้ต้องสอดคล้องความคิดรวบยอด หมายถึงพฤติกรรมความสามารถของผู้เรียนที่แสดงออกมาหลังจากการเรียนรู้แล้ว ถ้าผู้สอนกำหนดชัดเจนมากเท่าใดก็ประสบความสำเร็จในการสอนมากเท่านั้น จึงต้องตรวจสอบจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละข้อให้ถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา
6. การวิเคราะห์งาน คือ การนำจุดประสงค์แต่ละข้อมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน จากนั้นจึงลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมถูกต้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

7. เรียงลำดับกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการจัดเรียงกิจกรรมทั้งหมดให้มารวมเป็นกิจกรรมการเรียนที่สมบูรณ์ที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนในการเรียน โดยคำนึงถึงพื้นฐานของผู้เรียน วิธีดำเนินการให้เกิดขึ้นในการเรียนการสอน ตลอดจนการติดตามผล การประเมินผล การประเมินพฤติกรรมผู้เรียนที่แสดงออก เมื่อมีการเรียนการสอนแล้ว

8. สื่อการเรียน คือวัสดุอุปกรณ์และกิจกรรมที่ครูและนักเรียนต้องทำ เพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้ ซึ่งครูต้องจัดทำและหามาไว้ให้ แล้วเขียนไว้ในคู่มือให้ชัดเจน

9. การประเมินผล คือ การตรวจสอบหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว ผู้เรียนได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่ตั้งใจไว้หรือไม่ การประเมินผลจะใช้วิธีใดก็ได้แต่ต้องตรงกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ถ้าหากว่าการประเมินผลไม่ตรงตามจุดหมายที่กำหนดไว้ ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมาก็จะไม่มีคุณค่าตามที่ต้องการ

10. การทดลองใช้ชุดกิจกรรม เพื่อหาคุณภาพและประสิทธิภาพ พิจารณารูปแบบของชุดกิจกรรม จะสร้างออกตามลักษณะอย่างไร รูปแบบจะเป็นช่อง แฟ้ม แล้วแต่ความสะดวกในการใช้ การเก็บรักษา ความสวยงาม ส่วนการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนก็เพื่อปรับปรุง และตรวจสอบข้อบกพร่องและแก้ไขปรับปรุง ก่อนจึงนำไปทดลองกับผู้เรียน ต่อไป

จันทร์จิรา รัตนไพบูลย์ (2549, หน้า 48) การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ผู้สร้างจะต้องรู้จักการสร้างชุดกิจกรรมก่อนว่า ต้องมีการดำเนินการอย่างไร ซึ่งขั้นตอนในการดำเนินการมี ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหา ได้แก่ การกำหนดหน่วย หัวเรื่อง และมโนคติ

ขั้นที่ 2 การวางแผน วางแผนล่วงหน้า กำหนดรายละเอียด

ขั้นที่ 3 การผลิตสื่อการเรียนเป็นการผลิตสื่อประเภทต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

ขั้นที่ 4 หาประสิทธิภาพเป็นการประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรม โดยนำไปทดลอง

ใช้ ปรับปรุง ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อการเรียนรู้อันสร้างขึ้นมาเพื่อใช้ประกอบการสอน โดยจัดเนื้อหาและประสบการณ์ที่ต้องการส่งเสริมหรือพัฒนาการเรียนรู้สำหรับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามขั้นตอนที่ระบุไว้และตามความสามารถของรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคน ซึ่งชุดกิจกรรมประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม คำชี้แจง จุดมุ่งหมาย แนวคิด ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมและภาคผนวก โดยมีเนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผล รวมไว้ด้วยกัน มีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก คอยให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนเกิดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรมนั้น

การสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เรื่องการผลิตสินค้าและบริการ

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชุดกิจกรรม ผู้ศึกษาได้นำขั้นตอนต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ด้วยกัน โดยการกำหนดขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหา ได้แก่ การกำหนดหมวดหมู่เนื้อหาตามสาระการเรียนรู้
2. การวางแผน กำหนดรายละเอียดของชุดกิจกรรม ได้แก่
 - 2.1 ชื่อกิจกรรม ให้สอดคล้องกับเนื้อหา
 - 2.2 กำหนดเนื้อหาที่น่าสนใจและสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และมาตรฐาน/ตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 - 2.3 กำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 - 2.4 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียนลงมือปฏิบัติและค้นคว้า
 - 2.5 กำหนดเครื่องมือ เพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้
3. เลือกและผลิตสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาตามที่กำหนดไว้ในแผน
4. ประเมินหาคุณภาพของชุดกิจกรรมเพื่อตรวจสอบว่ามีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
5. กำหนดขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรม เพื่อนำไปทดลองกับนักเรียนต่อไป ดังนี้
 - 5.1 ครูชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรม
 - 5.2 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
 - 5.3. นักเรียนศึกษาบัตรเนื้อหา
 - 5.4. นักเรียนทำกิจกรรมที่กำหนดไว้ตามแผน
 - 5.5. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
 - 5.6 นักเรียนตรวจสอบคำตอบจากเฉลย และแนวการจัดทำกิจกรรม

นอกจากนี้ผู้ศึกษา ได้นำรูปแบบและส่วนประกอบของชุดกิจกรรมที่กล่าวข้างต้น มาเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เรื่องการผลิตสินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 4 ชุด ดังนี้

ชุดกิจกรรมที่ 1 เรื่อง ปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ

ชุดกิจกรรมที่ 2 เรื่อง เทคโนโลยีในการผลิตสินค้าและบริการ

ชุดกิจกรรมที่ 3 เรื่อง พฤติกรรมของผู้บริโภค

ชุดกิจกรรมที่ 4 เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการที่มีอยู่ในท้องถิ่น

นักเรียน

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านปงสนุก สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

โรงเรียน

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนบ้านปงสนุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง เขต 1

โรงเรียนบ้านปงสนุก ตั้งอยู่เลขที่ 10 ถนนจามเทวี ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัด ลำปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

เปิดทำการสอนครั้งแรกที่วัดปงสนุกใต้ ในปีพุทธศักราช 1284 (พุทธศักราช 2465) มี ครูบารธรรมชัย เจ้าอาวาส เป็นผู้สอนอยู่ในศาลาวัด จากนั้นได้ย้ายออกมาสอนหน้าวัด โดยขอบิณฑบาต ไม้จากศาลา 3 มุมเมือง คือ ศาลาประตูนกกต ศาลาตีนเป็ด และศาลานาก่วม จากพลตำรวจตรี เจ้าราชวงศ์ ณ ลำปาง มาสร้างเป็นอาคารไม้ 1 หลัง ในปีพุทธศักราช 2484 ย้ายมาตั้งที่ถนนจามเทวี (ปัจจุบัน) เจ้าราชวงศ์ ณ ลำปาง เป็นผู้มอบที่ดินจำนวน 5 ไร่ และเทศบาลเมืองลำปางได้ก่อสร้าง อาคารไม้ 2 ชั้น ขนาด 12 ห้องเรียน คือ อาคารวังกตปัดย์ เป็นอาคารที่อนุรักษ์ไว้ เพราะเป็น สถาปัตยกรรมลุ่มน้ำวังที่เก่าแก่ โดยเปิดสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ชื่อ “โรงเรียนเทศบาลตำบล หัวเวียง 2” โดยมีพระครูรัตนานุรักษ์ (หลวงพ่อแก้ว จิตฺตมโม) เจ้าอาวาสวัดปงสนุกใต้ ได้ให้ความ อนุเคราะห์และสนับสนุน

ปีพุทธศักราช 2495 โอนไปสังกัดกรมสามัญศึกษา ต่อมานายจรีส มหาวันน์ ศึกษาธิการ จังหวัดลำปาง ได้คัดเลือกครูที่มีวุฒิทางครูมาสอนตามแบบหลักสูตรวิชาครูคือ ครูสมฤทธิ สุกรีเขต ครูอุไรวรรณ ศาสตรระรุจิ, ครูจำเนียร เดชวงศ์ โดยมีครูใหญ่ คือ นายวิจิตร ศรีวิโรจน์

โรงเรียนบ้านปงสนุกได้รับการยกย่องให้เสมือนเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูใหญ่ (ครูใหญ่จะ ถูกคัดเลือกจากครูผู้สอนจากโรงเรียนนี้) กิจการรุ่งเรืองขึ้นตามลำดับผลัดเปลี่ยนครูใหญ่อีกหลายท่าน จนกระทั่งถึงครูใหญ่พิพิธ วรการสุกรีเขต ได้จัดให้มีสมาคมผู้ปกครองขึ้นเป็นครั้งแรก หาทุนสร้าง อาคารไม้เพิ่มอีก 2 หลังคือ อาคารเกษมเขมโกชิโนปถัมภ์ และอาคารจรุณชานู (ปัจจุบันรื้อถอนแล้ว) ต่อมาได้โอนมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ในปีพุทธศักราช 2513 ได้งบประมาณ ก่อสร้างอาคารตึก 2 ชั้น 2 อาคาร คือ อาคารก่อแก้วกำเนิดและเทคนิโอบาร ได้ขยายชั้นเรียนถึง ประถมศึกษาปีที่ 7 ครูใหญ่สีห์ วิสุทธีวัฒน์ ได้หางบประมาณซื้อที่ดินเพิ่มจากเจ้าวิเชียร ณ ลำปาง และสร้างอาคารประสิทธิ์ศาสตร์ และหอประชุม (อาคารศูนย์ศิลปวิทยา) ขยายชั้นเรียนสู่ระดับอนุบาล ตามนโยบายของรัฐบาล ปีพุทธศักราช 2523 โอนมาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ ทางราชการได้แต่งตั้งอาจารย์ใหญ่ชื่อนางเรืออุไร วิจารณ์ มาดำรงตำแหน่ง ในปีพุทธศักราช 2528 ท่านได้ริเริ่มโครงการอาหารกลางวัน สร้างโรงอาหาร (อาคารธารน้ำใจ) จัดทำเพลงประจำโรงเรียนคือ เพลงมาร์ชปงสนุก เพลงร่มสนปงสนุก แต่งโดยครูสมถวิล แต่งตั้ง มีผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ช่อง 8 ลำปาง เป็นผู้แต่งทำนอง บรรเลงดนตรี ขับร้องโดยครู อนันต์ จำเริญวรทศ ต่อมาได้มีการจัดตั้งมูลนิธิหลวงพ่อกษมเขมโกจัน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนใน ด้านทุนการศึกษาและพัฒนาโรงเรียน หลวงพ่อได้เมตตามอบพระพุทธรูปปางปราบมาร มา ประดิษฐานไว้ที่หน้าเสาธงชื่อ “พระพุทธรูปประดิษฐ์พิชิตมาร” ต่อมาจัดให้มีคำขวัญของโรงเรียนเพื่อ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนคือ “เรียนดี มีวินัย พละนาถมัชฌมบูรณ” จัดห้องสมุดที่ได้ มาตรฐาน โดยใช้ระบบควิอีย์เป็นแห่งแรก กิจกรรมเจริญรุ่งเรืองขึ้นตามลำดับ มีผลการแข่งขันทาง วิชาการ งานประดิษฐ์ การดนตรี เป็นที่เลื่องลือจนต่อมานางเรืออุไร วิจารณ์ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน ในปีพุทธศักราช 2536 นายเพ็ชร วงศ์แปง ได้ย้ายมาดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ ได้พัฒนาโรงเรียน ทั้งด้านวิชาการ อาคารสถานที่ บุคลากรครู จนได้รับรางวัล โรงเรียนดีเด่นของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง นอกจากนี้ได้เปลี่ยนเครื่องแบบ นักเรียนชายจากกางเกงสีทากีเป็นสีดำ เพื่อให้ทันกับยุคสมัยปีพุทธศักราช 2539 ผู้อำนวยการ สมยศ รังษี ได้จัดให้มีห้องเรียนคอมพิวเตอร์ ปรับปรุง วงศุริยางค์ ทำถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ทำทางระบายน้ำ ของบประมาณสร้างอาคารเรียนแบบ สปช 105/29 ขนาด 4 ห้องเรียน และจัดหาทุน สมทบต่อเติมชั้นล่างอีก 4 ห้องเรียน (อาคารเกียรติเกริกไกร) ในปีพุทธศักราช 2543 นายประยูร เรียนปิงวัง ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ประสานงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด ลำปาง ปรับปรุงสนามฟุตบอลพร้อมท่อระบายน้ำโดยรอบ จัดสร้างและต่อเติมโรงประกอบอาหาร ห้องคอมพิวเตอร์จำนวน 50 เครื่อง ก่อสร้างรั้วโรงเรียน ปรับปรุงพัฒนาด้านวิชาการและด้านอื่นๆ ได้รับการยกย่องจากชุมชนและผู้ปกครองเป็นอย่างมาก ปีพุทธศักราช 2551 นายสมพร นาคพิทักษ์ ย้ายมาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนมีการพัฒนา ปรับปรุง การบริหารจัดการโครงการอาหาร กลางวัน ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ก่อสร้างอาคารเรียนหลังใหม่ แบบ สปช (ปรับปรุง 46) ขนาด 16 ห้องเรียน ใต้ถุนโล่ง ปรับปรุงห้องคอมพิวเตอร์ ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ จัดหา เครื่อง คอมพิวเตอร์ จัดสร้างห้องมัลติมีเดีย ก่อสร้างต่อเติมห้องประชุมแจ้งหัวรินและห้องศรีบุญโยง ปรับปรุงอาคารอำนวยการให้ทันสมัย จัดสร้างห้องเกียรติยศ พัฒนาคุณภาพครู นักเรียน จนได้รับ รางวัลระดับนานาชาติ ระดับชาติ และระดับภาค จนถึงปัจจุบัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างชุดกิจกรรม ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างและ การใช้ชุดกิจกรรม เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ไว้หลายท่าน ดังนี้

พ่องพรรณ แก้วหล้า (2552, หน้า 66) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า นักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียนแตกต่างกัน โดยคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงว่า ชุดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สามารถส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

ศิริวรรณ ชาวดร (2551, หน้า 71) ได้ศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมเทคนิคแอทลาสเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการใช้ชุดกิจกรรมเทคนิคแอทลาสเพื่อส่งเสริม การเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์มีค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารเคมีในบ้าน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน หลังการจัดการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ และพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการใช้ชุดกิจกรรมเทคนิคแอทลาสเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์มีค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารเคมีในบ้าน หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

จิราภรณ์ เจริญวงศ์ (2550, หน้า 40) ได้ศึกษาผลการพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง ทรัพยากรน้ำ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านวังพิกุล อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษา พบว่า ชุดกิจกรรมเรื่อง ทรัพยากรน้ำมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ $8181.99/80.22$ นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเรื่อง ทรัพยากรน้ำมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปวีณสุดา ร่มพยอม (2549, หน้า 68) ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษา พบว่า ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ $77.54/79.76$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน $75/75$ ที่กำหนดไว้ และนักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ด้านการใช้สื่อในการจัดกิจกรรมและด้านการจัดกิจกรรมคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.61 และ 4.52 ตามลำดับ และเห็นด้วยกับการวัดและประเมินผล เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมและบรรยากาศในการจัดกิจกรรม คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.37 4.18 และ 4.15 ตามลำดับ

สุรางค์ รมหิรัญ (2547 , หน้า 54) ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรม เพื่อพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนธีรภานุบำรุงบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 4 โดยการใช้ทดสอบกับนักเรียน พบว่า ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ตามลำดับดังนี้ 89.44/88.00 85.55/88.83 95.33/87.54 และ 88.55/92.88 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในระดับช่วงชั้นที่ 4 โดยความคิดเห็นของนักเรียน พบว่า ชุดกิจกรรมจำนวนทั้ง 4 ชุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม การเปรียบเทียบด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนก่อนใช้ชุดกิจกรรม และหลังการใช้ชุดกิจกรรม พบว่า การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนมีผลต่าง ระหว่าง คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 74.80

สุพรรณ เกียรติเจริญ (2547, หน้า 57) ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องสิ่งเสพติด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษา พบว่า ชุดกิจกรรมแบบศูนย์การเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงกว่ามาตรฐาน 80/80 ทุกชุด ลักษณะการสอนวิธีนี้ คือนักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรมที่หลากหลายและศึกษาด้วยตนเองมากขึ้น รู้จักแสดงความคิดเห็น รู้จักตัดสินใจ มีความรับผิดชอบ และมีค่าเฉลี่ยของวิธีการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมแบบศูนย์การเรียนรู้สูงกว่าค่าเฉลี่ยของวิธีการเรียนแบบปกติ

จากการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมจะเห็นได้ว่า ชุดกิจกรรมมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นการสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เรื่องการผลิต และการบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้ศึกษา สร้างนี้คงจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความหมาย และมีทักษะในการฝึก ปฏิบัติกิจกรรม อันจะส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงขึ้น ตลอดจนสามารถนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ต่อไป